

HUMERUS, JOHANNES LAURENTII

Een predikan om ... Jesu Christi Gudz
sons heliga och högwerdiga natwardh
... : hållen Skäretorssdagh, 29 Martij,
åhr 1632. vthi Toffta kyrckio: ... aff
Johanne Laurentii Humero ...

[1632]

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

J. L. Humesius,
Predikan om
Jesu Christi
Natwardh.

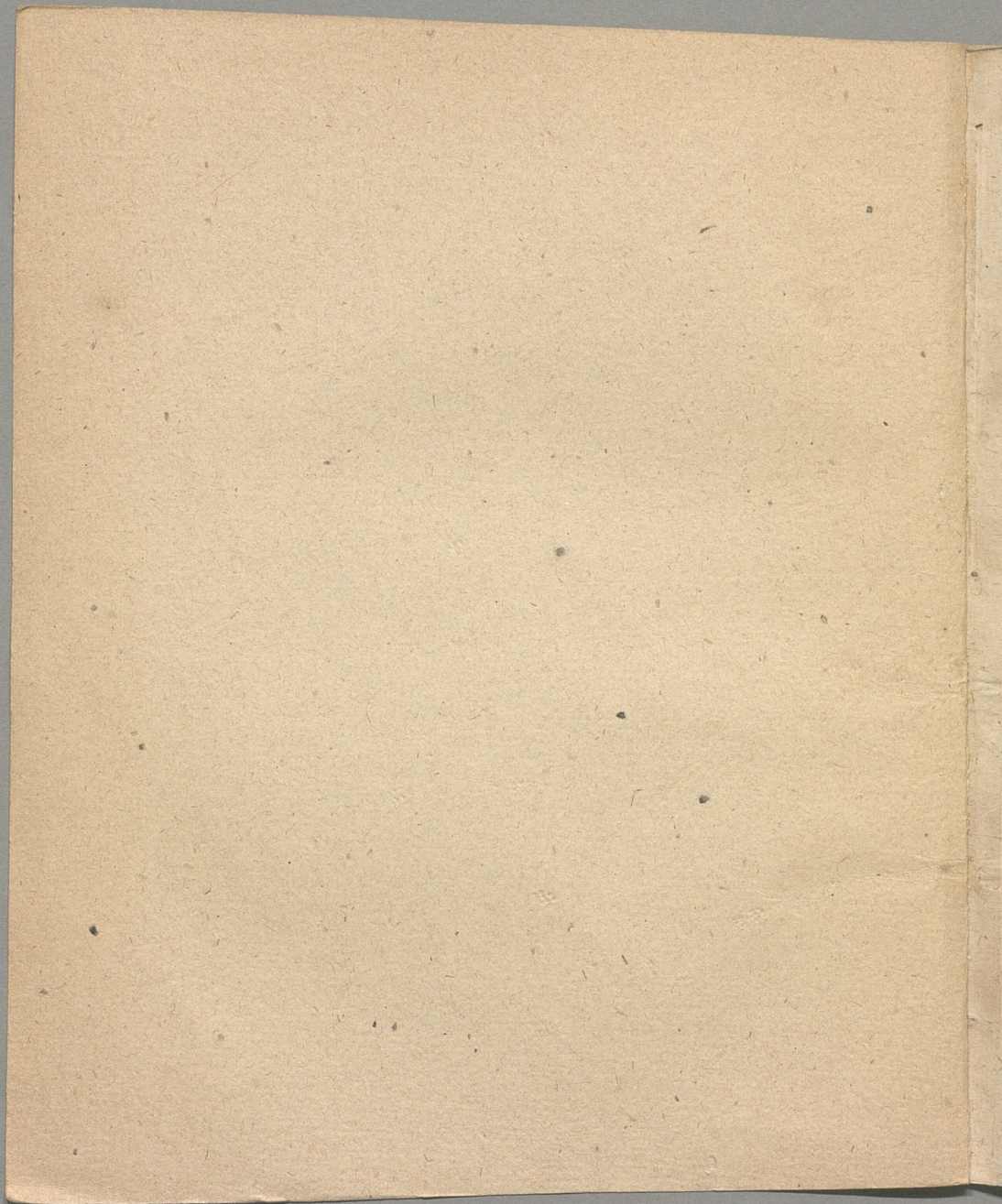
Calmar 1639.

F 1700

Br 165

Sw. Land.
Fol. 1700
Pap. Br. 165
(161.)

Een Predikan
Om
Vårs Herres och eenda Saliggörares
JESU CHRISTI
Gudz Sons heliga och högwerdiga
Watwardh.

Medh then helige Andes nådiga medhwerkam/
aff then helga Scriffe/ och Gudz församlingz Anderiskom
Läresådrom, vthan något discurs medh wedersparterna/
allenast efter klara Insihtelse Ordzens innehåll, eens
falletigen och korteligen författat.

Hållen Skåretorsdagh / 29 Martij, åhr 1632.
vthi Toffta Kyrcio :

Och efter Tilhörarenars flitiga begäran
aff Trycket vthgången /

^{aff}
JOHANNE LAURENTII HUMERO
Smolando.

1. Pet. 4: 18.

Weter / att icke medh förgångeligit silffwer och guld igenlöste
åren / ifrån edhart såfenga leffwerne / efter Sådbernars sätt:
Vthan medh Christi dyra Blood / såsom medh ut meenlöst / och
obesmittat Lams.

Salmar / Tryckt aff Christopher Günther/
Anno M. DC. XXII.

Kön. Maj. til Swerige/

Så och Sweriges högdötbetrodde Man/Rådhy/
och Gubernour ppyå Callmar Slott/ och öffuer
thes tilliggande Lhån/

Den Adle/ Wällborne Herre/

Herr MATTHIAS Hoop/

til Melsäter och Nygårdh.

Så och aff Adeltiga Dygder / Högh och Adel Stemma /

Them Adlom och Wällbornom Junkarom

och Frwgom/

Then Adla och Wällborne Man/

Lindärm Wlffsax til Osaby:

Adle och Wällbördige Frw/

Frw Catharina Stråle til Osaby:

Adle och Wällborne Man/

Jöns Gyllensparre til Kläckningh och

Ingelstadh:

Adle och Wällbördige Frw/

Frw Helena Siöbladhy / til Kläckningh

och Ingelstadh:

Thessom sampetigen hans H:^s höga Her: me.

Så och Adlom/ Wällbornom / och Wällb:
sinom grofsgunstigom förfordrare / försore
drarom: och förfordrinom/

Ar thenne kort och eensalligdt författade
Predikan dedicerat / ödmuikt och
tienstligdt offererat

aff

J. L. H. W,

TEXTUS.

1. Cor. 11. à v. 23. ad 30.

J jagh haffuer vndsåt aff HErranom /
Thet jagh och edher giffuit haffuer: Ty
HErran JEsus / I then Natten då han
förrådde wardt / togh han Brödet / tackade/
brött thet / och sadhe: Tagher / åter / thetta är
min Lefamen / som för idher brytes / thetta görer
til min åminnelse. Sammalunda och Kalken
effter Nattwarden / och sadhe: Denne Kalk är
thet Nya Testamentet i minom Blodh / thetta
görer så offta i dricken til min åminnelse. Ty så
offta i åten aff thetta Brödh / och dricken aff
thenna Kalk / stolen i förkunna HErrans dödh
til thes han kommer. Hwilken nu owerdeliga
äter aff thetta Brödh / eller dricker aff HErrans
Kalk / han bliffuer saker på HErrans Lefamen
och Blodh. Men proffue Menniskan sigh
sielssua / och åte så aff thetta Brödet / och dricke
aff then Kalken. Ty then owerdeliga åter och
dricker / han åter och dricker sigh sielssuom do-
men / icke åthstillandes HErrans Lefamen.

IXIGISIS.

*Exordium à
circumstan-
tia temporis,
& re ipsa.*

Psal. 51: 9.

Enna Daghen warder kallat Slåres
toorsdagh / thet år / renfelse Torsdagh /
ty Slåre / i thetta rummet / bemercker /
bestäncka / klar / eller reengöre. Psal. 51.
Slåra migh medh Isop / att jagh må

reen warda: Hwilken appellation,
han haffuer aff then wördige älderdos
men bekommit / icke i Gambla / vthan Nya Testamentet /
effter på thenna Daghen eller Toorsdaghen näst för war
Påschadaghy / år thet Gambla Testamentet besluter / och thet
Nya begynt, Matth. 26. Och thet rätta Slårwainet,
Num. 8: 7. Num. 8. och Isops musten / Psal. 51. begynt vtherryckas i
Psal. 51: 9. örtegården, Luc. 22. Hwilken reenar oss ifrån alla wära synds
Luc. 22: 44. den, 1. Joh. 1. Och war ende Saliggöörare Christus, Act. 4.
1. Joh. 1: 7. haffuer på thenna daghen, Matth. 26. insichtat Nattwarden /
Act. 4: i 2. i hwilken han giffuer oss sin Leamen / at äta / och Blodh
Matth. 26: 2. at dricka / til sin dödz äminnelse / och wära synders förlätels
Matth. 26: 26. se Matth. 26. Thersöre och thenna höge läran / om Altars
28. rens Sacramente / eller Jesus Christi helige Nattwardh /
på thenna Daghen / ährligen i Gudz församling / warder
förklarar och vthlagdt / jemwäl och / effter på thessa daghar /
ära många Wennisstior / som dricka Herrans äminnelles
Kall.

Adversatiua.

Thet och för thesses skull / är myckit nyttigdt och höge
nödigdt / at the thet icke owerdeligen göra / bliffua safe på
Herrans Leamen och Blodh / äta och dricka sigh sielfuom
domen. Ty ändoch thenna heliga Nattwarden är insicht
tat til syndernars förlätelse / och alla owerdige / så wäl som
wärdige / warda deelachtige / aff hans rätta substancia och
warelse / så warda dock licwäl icke alla deelachtige aff hans
nyttigha och helfosamma werlande / vthan the allena som
pröffua.

pröffua sigh sielfua / och ähstillia HErrons Läkamen.
Om hwilket alle thenna dagz Text giffuer of tillfälle talat
wele förthen skull effter een gammal sedwana och priisplig
bruk / then försambling tillfådes är / til runderwijsning / hec
la then Læran / om Jesu Christi heliga Natwardh / i effter
följande punctar försatta och betracta.

*Conclusio Ex-
ordij conti-
nens proposi-
tionem,*

I. Wele wij tala hwadh Natwarden är / hwem honom
insicht / hwadh Spijs wij få ther / Nembligen
Naturligit Brödh och Wijn / och Jesu Christi sanna Leka-
men och Blodh / och huru Brödet / och Christi Läkamen / och
Wijnet / och Christi Blodh / warda föreenade.

*Partitio pro-
positionis.*

II. Hwar oss thenna föreeningen sigh förorsaker / när
hon skeer / hurudan hon är / och huru wij rätteligen skole
omgåå medh thenna Spijsen.

III. Orsakerna / hwar före thenna Natwarden är ins-
sichtat / hwilka ansee både Gndhi och Wrenniskiom.

IV. Hwem thenna Natwarden är insichtat / Nem-
bligen of Wrenniskiom / och hwadh orsaker of skola beweka /
at bruka honom flitigde.

V. Om ähstillige Gåster / som komma til thenna
Natwarden / och huru man sigh rätteligen pröffua skall /
att man må werdigh warda.

Gudh medh sin heliga Ande / berede wår hierta / thetta
fruchtsammeliga öffuerwägga / höra och bewara / sigh til
prijs och ähro / wårt leffwerne til förbättring / troo til syre-
lo / och endligen til Ewigh siäls saligheet i Jesu Namn.

Rhet Första Stycket.

L Ucherus i sin Catechismo / giffuer of förstå / hwadh *Quid.*
Altarens Sacramente är / Nembligen wårs HErrs
Jesu Christi sanna Läkamen och Blodh / vnder Brödh och

Alia d'fina
no.

Wijn/ och Christnom/ til at äta och dricka/ aff Christo sielff
sichtat och insatt. Eller: Herrans Natwardh är ett he-
ligde Sacramente/ aff Christo lihet för hans dödh/ i then
Natten så han förrädder wardt insichtat/ vthi hwilken/ för-
medelst thet wälsignade Brödet/ vthdeles/ annammas/ och
ätes/ hans sanna Likamen/ förmedelst thet wälsignade Wijs-
net/ vthskiffes/ annammas/ och drickes/ hans sanna Blodh/
til hans dödz äminnelse / och våra synders förlätelses wissa
försegling. Hwilken definition eller Natwardz bescreff-
ningh / är taghen/ icke aff Mennistligh förnufts- wiskheet/
Philosophia, eller aff Gamle och Nya Testamensens

Matt. 26: 26.
Marc. 14: 22.
Luc. 22: 19.

ihoopalicknande / vthan vthaff sielfsua/ klara insichtelse or-
den/ hoos Evangelisterna Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22.
och sanctum Paulum här i Texten bescreffna.

Efficiens
Christus.
Dan 9: 24.
Heb. 7: 26.
Job. 14: 6.
Esa. 53: 2.
Eph 3: 20.

Och giffua och weeta hwem thenna Natwarden haffuer
insichtat / Nemligen Christus/ som är then aldradeligaste
Dan. 9. Skid ifrån syndare / högre än Himmelen. Heb. 7.
sielfsua sanningen. Joh. 14. Vthi hwillets mund inthet
sweet är. Esa. 53. Hwilken haffuer icke allenast een sanferdigh
mund/ at willia göra hwadh han vthloffuar / vthan och een
mächzigh hand/ at kunna fullkommat. Ephes. 3. Han förmå
rijskeliga göra öffuer alt thet wij bediom eller tänkom.

Materia du-
plex terrena
& caelestis.
Terrena, pa-
nis naturalis.

Then Spijsen wij wardom deelachtige aff i Natward-
denom/ är twenne slagz Jordest och synligh/ Himmelft och
osynligh/ säger Irenæus lib. 4. c. 34. Then Jordeste och
synlige/ äre Brödh och Wijn/ hwadh Brödet widkommer/
är lijka godt / antingen thet är Rogh / Hwete eller Korn-
brödh/ allenast moste thet wara rått Naturlighe Brödh.
Thet Apostelen giffuer weeta här i Texten: Ty så offtar
som i äten / aff thetta Brödet: Ther pekar han
medh fingren / icke på allahanda Spijs/ vthan sannertliga

1 Cor. 11.

på

på sådant Brödh/ såsom Christus sielffuer/ och församlingen i Corintho/ efter Christi befallning brukade. Ligger och ingen mæcht på/ antingen Brodet är heelt / eller brutit/ rundt eller afflongdt / ty then vohwertes Forman förriogez in thet Brödhens egentelige Natur och warelse.

Wijnets belangande / vansedt i Texten icke vtherlyckelig *Vinum ill-*
genförmåles / hwadh slags Wijn thet warit haffuer / som *dem natu-*
Christus brukade / antingen / Hwijt / Blandet / Franste / *ræle.*

Keniskt eller Spanskt etc. Doch är kiart Matth. 26. at *Matth. 26: 29.*
thet haffuer warit rått Naturligit Wijn / thet Christus sä-
ger: Här efter skall jagh icke dricka aff thenne Wijntrödz
fruchte / til then daghen jagh warder drickandes thet Nye/
medh edher / i min Fadhers Riike. Ty ett Wijntrödt
giffuer rått Naturligit Wijn. Ir och thetfore lista gode
hwadh slags Wijn / wij bruke i Natwardenom / allenast
moeste thet wara rått Naturligit Wijn / efter Christi ins-
sichtelse/ aff Wijntrödsuom vthpressat. Hwarfore finnas
the obegripeligit straff werde / som bemenga Wijnets medh
Watern / tilågnandes slich Gudomelig mæcht och krafft i thet
the aff förmåtenheet / willia binda Christi Blodz närwarelse
i thetta Sacramentet til Wijn och Watern: Ty thet hö-
rer Gudhi allena / til at insicheta Sacramenten, Esa. 42. *Esa. 42: 8.*
Jagh skall icke giffua mina åhro enom androm / Psal. 5. *Psal. 5: 5.*
alla ogerningsmän hatar han/ Hiob. 21. Och giffuer them *Hiob. 21: 20.*
dricka aff sin Uzmechtiga wredes Kalk.

Såsom vthi thenna heliga Natwardenom/ äre Natur- *Cælestis ve-*
ligit Brödh och Wijn the Jordeste tingen/ så widt the wera *rum corpus,*
aff Jordenne. Så ära och Jesu Christi Lefamen och *Et uerus san-*
Blodh/ the Himmeiste tingen och spissen / så widt the ära *guis Jesu*
vptagne i Gudz Sons personliga föreening / efter insich- *Christi.*
telse orden: Tagher/ thet är min (sielffua Gudz
Sons) Lefamen/ dricker/ thet är / icke Oxars eller
Bockars

*Non panis
+ miltantia 92
per vinum*

Taghus

*Pro asserendo
τῷ ἑνὶ ὄ
presentia
corporis ὁ
sanguinis
Christi in ca-*

*na sequentia
adducimus
argumenta.
1. Ab Evan-
gelistarum ὁ
Pauli harmo-
nica confor-
mitate.*

Matt. 26: 26.

Marc. 14: 22.

Luc. 22: 19.

1. Cor. 10: 16.

*Accidentalia
alicubi immu-
tant, substan-
tialia tamen
servant stri-
ctissime.*

lib. 2. de doct.

Christ. cap. 6.

v. 9.

Bockars/ vthan) min Blodh/ Nembligh sielffua Gudz
Sons/ Blodh/ som vthgutes til Syndermars
förlåtelse. At thet och är sanferdeligen Jesu Christi
Lekamen/ vchi Brödet / och Blodh i Wijnet/ welse wij för
tjdzens legenhett/ allenast medh tree oemoosäpeligas bes
wiß betyga.

I. Medh Evangelisternars/ och S. Pauli härlige
öffuerrens stemmelse Matth. 26. Tagher/ äter/ thetta
är min Lekamen/ dricker här aff alle/ ty thetta är
min Blodh/ Marc. 14. Thetta är min Lekamen/
thetta är min Blodh thet Nya Testamentsens/
Luc. 22. Thetta är min Lekamen/ som för edher
vthgiffnen warder / Thetta är Kalken thet Nya
Testamentsens i mitt Blodh. Paulus 1 Cor. 10.
Wälsignelsens Kalk/ then wij wälsigne / är icke
han Christi Blodz deelachtigheet / thet Brödet/
wij bryte/ är icke thet Christi Lekamens deelach-
tigheet/ Och här i Texten: v. 24. 25. Tagher/ äter/
thetta är min Lekamen / som för edher brytes.
Thenne Kalken är thet Nya Testamentet i mi-
nom Blodh. Thenne här then helige Andes flitige
Handskriffuare / stemma alla wäl öffuerrens / och haffua
alla een grund. Om thenna orden skulle icke så förståndna
wordet/ såsom the lyda / Nembliga at i Brödet är Christi
Lekamen/ och i Wijnet Christi Blodh/ wißerligen hade then
ene varit skillichtig/ från then andra/ och them klarare an-
technat/ såsom Augustinus säger: I then helga Scriffe
warder een Sentens offiare repeterat/ på thet om han icke
så

så förstådeligen / är vchfas i thet ena rummet / skall finnes
vchtydeligare i thet andra. Men nu författer ingen aff
them thenna orden Dens / emoot then andra / eller them
klarare scriffuer. Ergo,

2. Aff Apostlarners förstånd / och Christi wällwillige
hett / at förekomma theras oförstånd: At Lärjungarna
haffua ändeligen så förståde thenna orden såsom the lyde
är klart ther aff / ty the haffua aldrig begäret vchslågning på
them / såsom the elliest offta tilförna gorde / så Christus ta-
lade / thet the icke strax förstodo. Ja Christus wiste all
hwadh vthi Menniskione war Joh. 2. förstod grant / så
offta the wille fråga Joh. 16. Och altijdh såsom een trogen
Lärare förkom theras oförstånd / både för sin dödh Luc. 8.
och effter sin dödh Luc. 24. ther han gorde vchtydning för
them i alla Scriffter / som woro om honom. Och effter sin
Himmelsferd / så han hade sanctum Paulum hoos sighi
eridie Himmelen / 2. Cor. 12. Men nu haffua aldrigh
Apostlarna begäret någon förklaring på them / Christo
haffuer thet icke heller syns aff nödenne / antingen för sin
dödh / effter sin dödh / eller Himmelsferd. Thersföre håller
och S. Paulus lista medh Evangelisterna / och repeterar
samma Christi insichtelse ord aff them besereffna / och be-
gynner Texen: Jagh haffuer vndfangit aff H. Er-
ranom; thet jagh och edher giffuit haffuer / etc.
Ergo.

3. Aff the owerdigas åtande. Ty Paulus talar klarli-
ga i Texen / at the warda sate / icke på Elementen /
Brödh och Wijn / vthan på Jesu Christi Leka-
men och Blodh. Folger thersföre oryggeligen / at thet är
icke blott Brödh / och Wijn allenast / vthan och sanferdeligen
Jesu Christi sanna Lekamen och Blodh tilstådes.

3. Ex. Apo-
stolorum in-
tellectione &
Christi pro-
pensione.

Joh. 2: 25.
Joh. 16: 19.
Luc. 8: 9.
Luc. 24: 27.

2. Cor. 12: 2.

Paulus

3. A mandu-
catione indi-
gnorum.

*Quasi de res
terrena et
lestes uniu-
sur nempe
Sacramen-
taliter.*

1. Cor. 10: 16.

Ehene Himmelske och Jordeste spissen/ Lelamen och
Blodh/ Brödh och Wijn/ warda Sacramenterligen för-
eenade/ icke så at Brödet/ Skall bemärka eller repræsentera
Christi Lelamen / eller Wijnet Blodet. Vihan eh war-
der/ i / medh/ och vnder Brödet giffuit Christi Lelamen/ i/
medh/ och vnder Wijnet / Christi Blodh. Thet är as
Kallen/ then wij wälsigne är Christi Blodz deelachtigheet/
och Brödet / wij bryte / Christi Lelamens deelachtigheet/
1. Cor. 10: 16. 1. Cor. 10. Ty ther som deelachtigheten är / ther är och så
förening/ och sådan som deelachtigheten är / sådan är och
föreningen/ ty föreningen är orsaken til deelach igheten.
Men nu är Wijnes och Christi Blodz deelachtigheet/ Brö-
des och Christi Lelamens deelachtigheet / Sacramentlig och
sanferdigh. Thersfore är och Wijnes / och Christi Blodz/
Brödets och Christi Lelamens förening Sacramentertlig
och sanferdigh.

*Qua unio Sa-
cramentalis,
ut evidentiis
declaretur,
utuntur pa-
tres particu-*

*lis in, cū, sub.
Similes quoq,
extant loqu-
siones & in
S. Scriptura.*

Act. 10: 38.

1. Cor. 5: 19.

Joh. 1: 14.

1. Tim 3: 16.

Col. 2: 9.

1. Joh. 4: 2.

Och at thenna föreningen / thes bätter kan förstås/
bruka the helige Lärefädher / thenna orden / vthi / medh
och vnder: Hwilla och haffua sin grundh / i sielfua ins-
sichteelse orden / hoos Evangelisterna / och S. Paulum.
1. Cor. 10: 16.

Sinnas och lifka orda sätt / i then helga Scrift / såsom
när man talar således/ Menniskian är Gudh / Gudh Son
är Menniskia. Then H. Scrift talar och således/ Act. 10.
Gudh war medh Christo/ 2. Cor. 5. Gudh war i Christo/
Joh. 1. Ordet wardt kött. 1. Tim 3. Gudhachtigheetenes
hemligheet är yppenbar worden i köttet. Col. 2. Thonem
boor all Gudhdomsens fullheet lekamliga. 1 Joh 4. Je-
sus Christus är kommen i köttet. Thersfore såsom thenna
orda sätten / Gudh är Man/ Christus är Gudh / icke för-
bytas/ vthan the bättes vthläggas medh lifka gellands ord/
så

så förbytas icke heller insichtelse orden / aff thetta sätet at
 tala/ vthi/ medh/ eller vnder/ vthan the warda klarare
 förstå/ såsom Christus wille säga: Vthi/ medh eller vnder
 thetta Brödet som jagh giffuer edher äta/ är min Lekamen/
 vthi / medh eller vnder thetta Wijnet / Jagh giffuer edher
 dricka/ är min Blodh.

Så tala och the helige Lärefäder August, ad Neoph.
 thetta annammer vthi Brödet / som hengde på Korset/ och
 thet samma annammar vthi Kallen som vthran aff Christi
 siida. Thet ordet vnder/ bruker Aug. in sententijs Pro-
 sperii. Christi Blodh drickom wij vnder Wijns smal. Thet
 ordet medh brukar Chrystostomus, medh the ting som wij
 see medh öghonen/ troo wij Christi Lekamen och Blodh
 wara tilstådes. Apologia August. Conf. art. 10. Wij
 bekenne och troo / at i Herrans Natwardh / är sannerlis
 gen och wäsentligen/ Christi Lekamen och Blodh / och war-
 der sanferdeligen / medh Brödet och Wijnet / them mede
 deelta/ som Sacramentet vndsä.

*Et apud or-
 thodoxos pa-
 tres. M*

*Sub
 Homil. 24.
 in 1. Epist.
 Corinth.*

Cum

Thet Andra Stycket.

Wär ochtandes / hwar aff thenna föreningen sigh
 förorsaker / Nembligen icke aff insichtelse ordzens
 vpsjungande eller läsande / ty ingen Menniskos
 ord/ måål/ gerning/ wärdigheet eller troo/ kunna något här
 til vthräcta: Vthan vthaff Jesu Christi alzmächtigheet/
 och insichtelses krafft förorsaker hon sigh. En the sanfer-
 dige och alzmächtige orden / som Christus i första insich-
 telisen talade/ haffua icke allinast warit krafftiga / i then för-
 sta Natwardenom / vthan theras krafft / myttigheet och
 gagn/ waara äni dagh/ och sannerligen/ så at medh the ord-
 zens krafft och wärtan/ som Christus i första Natwarde-

*Unio hac non
 ē verbi insti-
 tutionis reci-
 tatione, sed
 solummodo
 omnipotentia
 & virtute,
 institutionis
 ac ordinatio-
 nis Christi
 causa. Et*

(Verba institu-
tionis non
omittenda, in
celebratione
caena.

1. Propter
mandati

Christi exeq.

2. Auditorum

fidei excita-
tionem.

3. Elemento-

rum segrega-
tionē & be-
nedictionē.)

In ipso exhi-
bitionis ac
sumptionis
actu accidit.

Qualis.

Externa for-

ma sita in

δοσει & λήψει

nom/ talat haffuer / vthdeles och annammas wår HErrs
Jesu Christi sanna Lelamen och Blodh/ i alla rum / ther
HErrans Natwardh/ effter Christi instichtelse hällen/ och
hans ord brukade warda. Doch är thet aff nödenne / at
instichtelse orden / vplåses eller sungas / ther Natwarden
hålles. 1. Ty Christus haffuer så besalat oss göra / som
han gorde i första Natwardenom / ther hoos på thet / åhö-
rarenars troo / om thetta Sacramensens warelse / och så
lighees wårkande / måtte genom Christi Testamens ord/
vppväckt och stärckt warda. Sidst / ty ther igenom warda
Brödet och Wijnet wålsignade / och affsyndrade ifrån an-
nor gemeen spijs / och ordnade til ett heligt/ Sacramenters
ligit bruk.

Hwar aff fins klart / när Brödet och Christi Lelas
mens/och Wijnes och Christi Blodz föreening sigh tildras
ger. Nemblich icke strax i instichtelse ordzens vplåsande el-
ler sungande/ vthan vthi sieliffua vthdelelsens och annams
melsens wårk / effter som Regularn lyder : Nihil habet ra-
tionem Sacra menti, extra actionem Sacramentalem
seu usum à Christo institutum, Intet må hållas för ett
Sacramente/ vthan thet warder Sacramenterligen / effter
sin (aff Christo) instichtelse brukat. Hwilken föreeningh/
är icke warelsens förwandling / så nemblich at Brödet by-
tes eller förwandlas / vthi Christi Lelamen / eller Wijnet
vthi Blodet / vthan hon är allenast / (som förtalt är) een
Sacramentelig föreening / vthi hwilken Brödet på ett öff-
uer Naturligit och outhsäyeliget sätt / föreenas medh Chri-
sti Lelamen / och Wijnet medh Christi Blodh.

Huru man rätteligen skall handla medh thenna heliga
Natwardzens spijs/ lære wij / när wij ansee 1. Ehen som
vthdeeler thenna Sacramenterliga spijsen/ hwilket kommer
allena

allens Gudz ordz Tienarom til. 2. Communican-

ten, eller then til Gudz bord går. Nwadth Gudz ordz Tienarom anlanget / är 1. affsyn- dra thenne Elementen / Brödh och Wijn / ifrån alt annat gemene Brödh och Wijn / och ordna thet til ett heligt Sacramenterligt bruk / och medel til Jesu Christi Lefamens och Blodz vthdelelse tienligt / hwilket klart är aff thet / at Christus togth.

2. Wäsigna thet / säsom Christus gorde / hwilket synes aff thet / at han tackade / icke säsom tillsörne / så han togth annan gemeen spijs / medh Lärjungarna / vthan på ett besynnerligt sätt.

3. Vthstifta / hwilket klart är aff thet / Brött och gaff Lärjungomen / doch är oß aff Christeligh friheet / willkorliget / tagha Paten eller Kall i Handenna / när insichtelse orden siungas / säsom och bryta Brödet : at Christus bröte Brödet / gorde / han / at thet skulle wara thes beslempligare vthstifta / ty thet war stoert och heelt / säger Augustinus Epist. 19. ad Paulinum.

II. Communicanten, eller then til Gudz bord går / widhkommer 1. Brödz annammelse / hwilket är Christi Lefamens deelachtigheet / och Wijns hwilket är Jesu Christi Blodz deelachtigheet 1 Cor. 10. 2. Bröd och Christi Lefamens åtande / Wijns och Christi Blodz drickande. Här är märkandes thet ordet tagher / hwilket förstås om alt tagande / antingen thet sker medh Handenne / eller Munnenom / och kan wara willkorliget / doch restringerar Christus / thetta tagandet / til then annammelsen / som sker medh Munnenom / ty Christus sadhe Matth 26. Åter / dricker här aff alle / och Marc. 14. säger : Och the drucko thet aff alle.

*exhibentis
a Dio spectan-
tur.*

1.

*In segregatio-
ne elemento-
rum.*

2.

Benedictione

3.

Distributione

*Sumentis in-
traq; parte
geminus
a&us.*

*1. Cor. 10: 16.
Accipere, ge-
neratim usur-
patur tum de
ore, tum de
manu, restrin-
gatur tamen
ad acceptio-
nem oralem.
Matt. 26: 28.
Marc. 14: 23.*

Voces, edite, bibite, ostendunt quare id quod porrigitur accipi debeat, nempe ut manducetur organo corporo.

Manducatio qualis; non naturalis, neque spiritualis penitus, verum sacramentalis.

Thenna orden / åter / dricker / Ista see hwarföre / man skall tagat / Nembligen icke at man skall läggat i något heemligt rum förwaras / vthan therföre at thet skall medh lekammeliga munnenom / ätit och druckit warda. Hvilken ätning och drickning / ändoch hon skeer medh lekammeliga munnenom / är hon licfwäl icke Naturlig / vthan heemlig och Sacramenterlig / grundat på Brödz och Christi Lekamens / Wijns / och Christi Blodz Sacramenterliga / förceeningh / hwaraff skeer at Brödet ätes icke eensammet / förvthan Christi Lekamen / eller Wijnet drickes förvthan Christi Blodh (hvilken ätning och drickning är Naturlig) icke ätes heller Christi Lekamen eensammet förvthan Brödet / eller Blodet drickes förvthan Wijnet (hvilken ätning och drickning är aldeles Andeligh) vthan vthi eensådthstilleliga annammelse / ätes thet wälsignade Brödet / och Christi Lekamen / och drickes thet wälsignade Wijnet / och Christi Blodh. En ändoch Brödet och Christi Lekamen / och Wijnet och Christi Blodh / ära äthstilleliga wareser / och ära och sannerligen äthstilla wareser / vthi sielssua Natwardzens bruk / doch licfwäl / effter the ära genosi Jesu Christi sanheek och alzmechtighheek ord Sacramenterligen föreenade / warda the föerente / och icke äthstille / tillijka annammade ätne och druckne.

Thet Tridie Stycket.

Finis consideratur, respectu Dei & hominū, Dei.

I.

Commemora-

Dusalerna för hwilka thenne helige Natwarden är insichtat / ansee både Gudhi och Mennistiom. The Gudhi ästoda / äre:

I. Gudz Sons dödz äminnelser: Hvilken medh sin Blodh lossuer werffuat församlingen Act. 20. Och lijdte

lydie i böree för henne' 1. Pet. 4. Hwillet klart är aff insich-
 telse orden Luc. 22. Och här i Texten/ Thetta görer til
 min äminnelse. Ty thetta ordet äminnelse / bemärker
 repetera något / som antingen aff bekymber / glömsko eller
 försumnelse / är fallit vthur minnet. Thersföre så offta
 Gudz Sons dödh Luc. 23. och hans wälgerningar 1. Tim. 2.
 (at han haffuer gifwit sigh sielss til återlösn för alla) falla
 of vthur minnet / Skole wij åter påminna of om them / ge-
 nom Natwardzjens brukande.

vis mortis filij
Dei.
Act. 20: 28.
1. Pet. 4: 1.
Luc. 22: 19.
Luc. 23: 48.
1. Tim. 2: 6.

II. HErrans dödhz förkunnelse: Ty så offta
 säten aff Brödet / och dricken aff thenna Kalken/
 skolen i förkunna HErrans dödh / til thes han
 kommer. Thet är / vpwäckas at loffua och prisa Gudz.
 Thersföre och thenna Natwarden/warder kallet Tact säpels
 sejmältidh aff Irenzo lib. 4. c. 34. Hwilleken Tact säpelse
 står thet vthi:

II.
Annunciatio
mortis filij
Dei.

1. At wij kennom våra stora ströpligheet / at wij ärom
 aff Naturen wredenes barn Ephes. 2. At wij ärom orene
 och alla våra rättserdigheter / såsom ett orent kläde Esa. 64.
 Och för then skull owerdige / at HErren skall gää vnder
 vårt taal / Matth. 8.

Qua consistit
 1.
In miseria
nostra agni-
tione.
Ephes. 2: 3.
Esa. 64: 6.
Matth. 8: 8.

2. At wij förkunnom Gudz Guddommeliga nådhe/
 Eph. 2: 8. At han haffuer tagit vårt kört på sigh Luc. 24: 39.
 och södt of Joh. 6: 53. och vthwalde til saligheet genom
 Andans helge se och sanningenes troo / 2. Thes. 2: 13.

2.
Gratia divi-
na depradi-
catione.

3. At wii elstom honom igen / och bliffuom i hans lär-
 leel Joh. 15 effter han haffuer elstet of och vthgiffuit sigh
 sielss för of / til gäffuo / och offer Gudhi til een södt lude /
 Eph. 5.

3.
Dei redama-
tione.
Joh. 15: 9.

Eph. 5: 2. *Eph. 5.* O hwilka förhårdade Pharaoniter må the wara /
Exod. 7: 23. som sådant en lägga på hertat *Exod. 7.* At the måtte be-
wikas bliffua i hans kärleel.

4. At wij ärom hörsamme och lydige. 1. Så at wij
Obedientia lyde Gudh som befaler / och Christo som insichtat haffuer /
nostrae testifi- i thet wij bruke Natwarden. 2. At wij thenna stora heims-
catione. 2. ligheten / helig / högh och ährwördig hälle *Rom. 11.* 3. At
Rom. 11: 23. wij medh Christo todeligen lijde / allchanda tilfallande pläs-
gor / medhan Christus haffuer lidit i kötet för oss / så skol-
len i och wäpna edher medh thet samma sinnet / ty then thet

1. *Pet. 4: 1.* lijder i kötet / han wender äter aff syndenne *1. Pet. 4.* 4. At
Eph. 1: 22. wij gerna ärom hoos Gudz försambling *Ephes. 1.* ärom
rättsinnige i kärlekenom / wexom til i all stycke / i honom som

5. *Eph. 4: 15.* huffwudet är / Christus *Eph. 4.* 5. At wij bewissom wår
troo medh fullkomligte lessuorne: Legger edher winningh
2. Pet. 1: 10. om at i gören edher kallelse och vthkorelse fasta *2. Pet. 1.*
Ty Gudz Rike är icke i maat eller dryck vthan rättferdiga-
heet / fred och frögd i then helga Andä / then thet vthi ties-
ner han är Gudi täck och menniskiom bepröffuat / *Rom. 14.*

Rom. 14: 17. The orsaker och nyttigheter / som lenda menniskiom til / för
Respectu bo- hwilka Natwarden är insichtat / komma antingen oss sielffs
minum finis ua / eller wår nästa til / the oss til komma / äro :

est duplex,
aut refertur
alicantium.
ad ipsos communicantes, aut ad proximum. Respectu commu-
1. Jesu Christi wälgerningers tillägnelse: Effter
som Texten förmåler / Thenne Kalken är thet Nya
Testamentet i minom Blodh. Thet Nya Testa-
mentet innehåller Syndernars förlåtelse *1. Cor. 6.* Gudz
nåde *Rom. 3.* Barnastapat *Gal. 4.* Saligheten och thet
Ewiga liffuet / *Rom. 1.* *Joh. 3.* These gode och andelige
gäffuerna / warda allom i alla Ewangeliska Predikningar /
tillbudna / giffua och meddelade: Men vthi thenna heliga
Nats

1.
Applicatio
beneficiorum
Christi.

1. Cor. 6: 11.
Rom. 3: 24.
Gal. 4: 5.
Rom. 1: 16.
Joh. 3: 15.

Natwardenom / talar Christus til hwar och een i synder:
heet: Tagh / åt / drick / thetta är Kalken thet Nya
Testamentens i minom Blodh.

2. Wår troos bekræftelse: Ty i Natwardenom
wardom wij förwiffade / om våra Synders förlåtelse / och
theras bortkastelse i Hoffjens diup Mich. 7. Effter insich-
telsen orden Luc. 22. Som för edher vohguten war-
der Matth 26. til Syndernars förlåtelse. Ther
thetta ordet: För edher; träffuer trogen hierta / sågher
Lutherus, när wij här om i trona äre grundsaste / kunne
wij stå Satjan emoot / och vohsläcka all hins ondas glö-
dande skott Eph. 6. Satjan beffuer / säger Damianus,
när han seer the Christrognos läppar fergade medh Chris-
ti Blodh.

3. Inrympning i Christo Joh. 6. Then som äter mitt
Röte och dricker min Blodh / han bliffuer i migh / och jagh
i honom.

4. Vpståndens och herlighetsnes kropp. Om the
döde icke vpstå / så är icke heller Christus vpstående. Men
nu är Christus vpstående / och worden förflingen ibland
them som soffua 1. Cor. 15. Then samme är huffwudet
Ephes 1. Wij äre lemmarna Ephes 4. Therföre medhan
huffwudet Christus är vpstående / så stole och wij som lem-
marna / ära / vpstå medh / och warda deelachtige medh ho-
nom i herligheten Col. 3. Effter wij äre spissade medh hans
lijffgiffuande Lektamen och Blodh / och medh honom ett
wordne.

The orsaker för hwilla Natwarden är insichtat / och
falla wår nastä til / äre:

1. Våra Synders kenzle och inbördige bekennelse: Ty i Natwardens
brulande / bekenne wij inbördes / aff
E
hiertat /

2.
Confirmatio
fidei.
Mich 7: 29.
Luc. 22: 20.
Matt. 26: 28.

Eph. 6: 16.

3.
Implantatio
in Christum.
Joh. 6: 56.

4.
Spes resurre-
ctionis & glo-
ria aeterna.
1. Cor. 15: 16.
20.

Eph. 1: 22.
Eph. 4: 16.
Col. 3: 4.

Respectu pro-
ximi sunt.

1.
Peccatorum
agnitio & ad

Inuicem con-
fessio.

Dan. 9: 5.

Pf. 102: 4.

Phil. 2: 8.

Luc. 23: 46.

Pfal. 25: 7.

Matth. 18: 6.

2.

Doctrina ap-
probatio.

3:

Peccatorum
proximi con-
donatio.

Matth. 5: 23.

4.

Fraterna
charitatis &
operum de-
claratio.

Eph. 4: 16.

1. Cor. 10: 17.

Subiectum
scu finis &
Nobis Chri-
stianis.

Matth. 26: 26.

hiertat/ at wij haffue syndat Dan. 9. och at wij thet angref
Pfal. 102. Och söle vchi Jesu Christi fullkomliga lydige
heet/ Phil. 2. och dödh Luc. 23. at the måtte of förlättna
warda/ hwilkens förtienst of i henna heliga Natwardes
nem/ warder meddelat/ tillegnat och besiglat/ at wij waro
dom försonade medh Gudhi och wår om Näfte/ them wij
medh wåra synder förtörnat Psal. 25. och förargat haffue
Matth. 18.

2. Lärnes enbelligheet: I thet wij bruke Natwarden/ seer wår Näfte at wij hålle of fast/ til then Lårdom/ i then församling handlas. Ty Sacramenten vchi siet råtta bruk/ göro å hffuldnat/ melkom församlingen/ och andra samqwembd/ och Lärnes bekennelse och Sacramentens bruk/ wor da fast tilhopa bebundna.

3. Wår Näftas Skuldz tilgiffte. Han seer wij årom eens medh honom/ medhan wij årom på wågen/ effter wij offrom wåra gaffuo på Altaret/ Matth 5.

4. Broderlig kärleekz och wårkz förpichtelse. Ty han seer/ at wij genom Natwardgens bruk/ förpichte of/ hålla honom för Broder och eens Lern/ medh of/ i then heemliga treppen/ hwilkens huffwudh Christus ar Eph. 4. Ty thet ar ett Brödh/ så are wij många een Likamen/ effter wij alle off eno Bröde årom deelachtige wordne/ 1. Cor. 10.

Thet Fierde Stucket.

Denna Natwarden ar en Ang'om / eller oförnufftis gom/ vthan of Christnom säger Lutherus i sin definition, insichtat/ thet ar/ of som döpte årom/ til Jesum Christum/ och bekennom een Christelig troo/ thet och Matth. 26. giffuer förstå/ ther han säger: Och gaff Lärjungomenz: ar thet före inga Wiennistio willfor liget göra

göra eller låta/ dehan alla äre plöchtige honom hålla/ och id/ *Causaproinde*
deliga bruka, thet och för thessa orsaker. *En:* *ad frequen-*
tem Sacra cœna usum impulsiva,

1. Befaler Christus oss: Tagher / åter / dricker / *1.*
i Texten / Dricker här aff alle / Matth. 26. Thetta *Mandatum*
göret til min äminnelse / i Texten / Honom moße wij *Christi.*
höra och lydige wara Luc. 9. Så frampe wij skole wara *Matt. 26: 28.*
hans Varn / och han skall wara vår Fadher / 2 Cor. 6. *Luc. 9: 35.*
2. Cor. 6: 18;

2. Thet tvingar och sielssua nödden oss til: Thet är *2.*
ingen som godt gör / icke til en Rom. 3. Hwar igenom troon *Necessitas.*
bliffuer förswagat / Gen. 4. Dehan hwilken är emögeligit *Rom. 3: 12.*
täckas Gudhi Eb. 11. eller Salig warda Joh. 6. Thersfore *Gen. 4: 13.*
moße wij genom Natwardzens slitiga brulonde / styrka *Ek. 11: 6.*
vår troe / hållandes oss fast widh Christi löfste Matth. 26. *Joh. 6: 47.*
At hans Blodh är wihgum för oss til Syndernas förlätel: *Matt. 26: 28.*
se / så bekomme wij Ewigt lifff och saligheet. *En* thet Syn-
dernas förlärelse är / thet är och så lifff och saligheet / säger
Lutherus Quæst. 3. Catech.

3. Christi Naturs deelachtigheet. Hwilken som äter *3.*
min Röt / och dricker min Blodh / han bliffuer i migh och *Participatio*
jagh i honom Joh. 6. Thes som vandfår Christi Lelamen *natura*
och Blodh / han bliffuer så inympat i Christo / at Christus / *Christi.*
fläs i honom / och han i Christo / säger Cyrillus lib. 6. c. 17. *Joh 6: 56.*
in Johannem.

4. Christi mächtige wälgerningars betrachtelse / at *4.*
han haßuer freist oss ifrån alla våra owenner / och vthu *Recordatio*
allas thras hand som hata oss / Luc. 1. Wrdh sin offhylliga *beneficiorum*
piino och dödh / Luc. 23. Hwilket kraffteligen iröster oss / när *Christi.*
samwetet will förstrackia oss Rom. 2. Och påminner oss om *Luc. 1: 71.*
Gudz rättserdiga wrede emot sonden / Gen. 3. och aff: *Luc. 23: 46.*
uarliga willia / at wij skole göra boot och betring: *Rom. 2: 15.*
Jer. 18. *Gen 3: 15.*

5. Vita breuitas twärhand Psal. 39. ett Blomster Esa. 40. een flugge och
 Psal. 39: 7. bliffuer icke Job. 14. En syndenes lön är döden Rom. 6.
 Esa. 40: 7. Then som döör sin loos och icke är reent i Christi Blodh/
 Job. 14: 2. från sina synder/ 1. Joh. 1. Han kommer aldrig i Gudz
 Rom 6: 23. Rike / Apoc. 21.
 1. Joh. 1: 7. Aff thessa företalda orsaker skola alla Mennistior/
 Apoc. 21: 26. wara förnanta slitigde bruka Jesu Christi helige Mats
 Sacra Cæna ward. The thet icke willia göra låta (forteligen tillåpans
 contemptores. des) förnimma / at the ära så hårde Andeligen besatta aff
 Phil. 3: 19. Sathan / at the icke kunna betäncka sin syndz storheet och
 Apoc. 21: 8. stemheet / och ära wordna fiender til Christi kors / hwilkas
 ände är förtapelse Phil. 3 Och bortfäntas i then sion / som
 brinner medh Eld och Swaffuel til Ewigh tijdh / Apoc 21.

Thet Fempte Stycket.

Textus.

Hvilken nu owerdeligen äter aff thetta Brö-
 det / och dricker aff thenna Kalken / han bliff-
 ner saker på HErrans Jesu Christi Leta-
 men och Blodh. Men pröffue Mennistkan sigh
 sielssua / och äte så aff thetta Brödet / och dricke
 aff thenna Kalken / ty then owerdeliga äter och
 dricker / han äter och dricker sigh sielssuom do-
 men / icke äthskilliandes HErrans Leta-
 men.

Hospites du-
 plices digni
 & indigni.
 Digni.

Här i thenna orden giffuer Paulus tillenna / at til
 thenna Mattwarden komma olijka gäster / som b. iga werdis-
 ge / som b. iga owerdige.

I.
 Qui se probat.

Wärdige äre the / säger han I. som pröffua sigh sielssua.
 Thet således skee skall. 1. At wij see på helga Tyio
 Gudz Budh / och ransake huru wij haßue stält wårt lessu-
 ne

1. ther effter / ty aff Logen kender man Synderna Rom. 3.
och klagom våra stora brist för Gudhi / och ångrom at wij
haffuom förtörnat then goda Gudhen Psal. 32. Therföre
bekenner jagh mina Synder och skylter mina miszgeringar
intet Psal. 38. Mina synder gää öfuer mitt huffwud / så
som een tung börda ära the migh alt för swära wordna / in
såår lucta och rotta för min galenskap skull. Jagh är alt
förmycket förkrossat och sönderslagen / Jagh ryter för min
hertans ordo skull.

2. At wij åter uprätte oss igen medh Evangelij tröst
riika löffte / och icke fallom i förtwiffian för syndenes myc
kenheet skull Joh. 1. Si Gudz Lamb / som bortager Werl
dennes synder / 1. Tim. 1. Ther är itt fast ord / och i alla måtto
wål wårdt at wij the annamme / at Jesus Christus är kom
men i Werldena at frelsa Syndara. 1. Joh. 2. Han är för
soningen för våra / och icke allenast för våra / vihan och för
heela Werldens synder : at man skall kunna sigh thetta till
ägna / moste Bönen om then helige Andes bistånd Psal. 51.
Natwarden och Gudz ordz hörande stiliget oss uos Rom. 10.

3. At wij haffuom ett allsuart hertans uppsät / bättra
oss / och aldrig medh willia wällust och beråde modh / såsom
Hunden til spijen / och Swinet til träcken / gää til våra för
ra Synder igen 2. Pet. 2. Vihan korrpsåsta köttet sampt
medh lustor och begärelse / Gal. 5. Och tienna honom i helige
heet och rättferdigheet i alla våra lifszdaghar / Luc. 1.

II. Ära the werdige Gåster som ähstilia Herrans
Lekamen / Nemblich 1. The som icke täncka eller hålla then
na Spissen wara gemeen / medh hwilken man wederqueker
kroppen Psal. 104. Vihan een Himmelst och öfuer Nas
turtligh spiss / vithi hwilken wij sanferdeligen (såsom betygat
är) vithi / medh och vnder Naturligit Brödh och Wijn /
annamme icke allena medh tron / vihan och medh Le

1.
*Examinan-
do, accusan-
do, dolendo;
Rom. 3: 20.
Psal. 32: 5.
Psal. 38: 5.*

2.
*Promissioni-
bus Evange-
licis erigendo.
Joh. 1: 29.
1. Tim. 1: 15.
1. Job. 2: 2.
Ps. 51: 12 13.
Rom. 10: 17.*

3.
*Serid vitam
emendare
proponendo.
2. Pet. 2: 2.
Gal. 5: 24.
Luc. 1: 75.*

II.
*Dijudicantes
corpus domini
1.
Existimando
cibum hunc
merè bene*

*dictum &
divinum.*

2.
*Certā sibi fide
efficaciam
huius appli-
candi.*

*Esa. 1: 18.
Indigni.*

Matt. 23: 25.

Act. 8: 23.

Gal. 5: 19.

salmlige munnenom/ wārs HErrs Jesu Christi Lelamen
och Blodh.

2. Och therföre skadeligen thetta troo / och sials saliga
wärtningen/ thet henna andelige Himmelsta spijßen förs
määr/ Rembligen Syndernars förlåtelse/ rättferdigheet/
och Ewigdt liiff och saligheet / sigh tilägna. Then sigh ey
så pröffuer för än han går til Gudz Bordh / eller brukar
Natwarden / han brukar hennom sigh ey til tröfst och nytta/
thet Paulus giffuer tilkenna i Texten: Pröffue Mens
nistian sigh sielfsua / och äte så aff thet Brödet/
äte så/ säger han / will at man ädeligen skal sigh således
först/ pröffua/ och sedan bruka hennom. Sleer icke thet/ så
bliffuer samweter (när thet yppwalnar) mera quoldt och ans
fächtat/ än tröfstat och lugswalat / Ty säger Paulus/ han
äter och dricker sigh sielfsuom dommen. Men then
som sigh så pröffuter / och äthittillier HErrans Le
lamen/ honom bliffua hans Blodhbröde synder snidhwijs
ta/ och Rosenfärgade såsom een wll/ Esa. 1.

Här aff synes wäl/ hwilka ära owerdige Gåster Nems
blich obofsterdige / Skrymtare / otrogne / hwilka icke medh
någon hertans ånger/ kenna eller bekenna sina synder / icke
fatta Jesu Christi förtienst medh een stadigh troo / eller
hans walgerninger betäncka / myckit mindre hoffua någoc
eliffuare hertans uppsät bättra sigh. Ty ändoch the thet/
medh munnenom bekenna/ (när the til at annomma afflösa
ning medh the werdige / för ett stöcken full til Gudhachtiga
heten/ framkomma) noka the thet dock / både medh hertat
Matth. 23. ty the ära fulla medh bitter galla/ och bebundna
i wrängheet Act 8. och medh gerningerna Gal. 5. Hoort
bolerij / orenlighet/ löspachtigheet / affguderij / troidom/
owens

swenskap/ kliff/ nise/ wrede/ tråttor/ wedrågde/ affwund/
 mord/ dryckenkap/ fråkerij och sådant meer. Och ändock
 ehenne sanferdeligen warda deelachtige/ aff Jesu Christi
 wäsentlige Lelamen/ vnder Brödh och Wijn/ warda the
 lickwål icke deelachtige/ aff thes helsesamma krasse och
 wårkande/ Men the äta och dricka sigh siuffuom domen.
 Judas Matth. 26. wardt så wål deelachtigh/ aff Jesu
 Christi sanna Lelamen och Blödh/ såsom Petrus. Petrus
 sigh til saligheten/ men then onde Judas sigh til sördöme
 se/ och ondo/ ty han hade än så i sult sinne at förråda Je
 sum/ som han förr besluter hade Matth. 26. Hwar aff han
 war owerdig/ åth och drack sigh sielfuan domen/ och bleff
 satar på Herrens Lelamen/ thet är/ skyllig til/ tilneligt och
 Ewigdt straff/ thet och honom öffuergick/ Matth. 27.

Döme nu hwar sigh sielf/ at han må büffua bet ållen/
 om han haffuer warit wårdig eller owerdig: Ty om wij
 sielfue döme os/ så wardom/ wij icke dömda 1. Cor. 11. I
 som haffuen vndskydt thenna Werldenes oreentlighet/ och
 åter bewiffuat edher thet vthi/ och ären öffuerwinne/
 2. Pet. 2. Så at i ären iyo gånger weere nu sedan/ än förr/
 at fullkomna löghens begärelse/ Gal. 5. I haffuen förorsak
 lat Gud i hembd öffuer edher/ 1. Thes 4. Och han skal medh
 timelige och Ewigdt straff/ edher wedirgällat/ Deut. 32.
 Så frampt i icke omwenden edher. Psal. 7. Will man icke
 omwända sigh/ så haffuer han hwestt sit swerd/ och spent sin
 boga och mottat til: Och haffuer lagdt thet dödeligh stöck
 vppå/ sina pylar haffuer han tilredt til at sördersua. Men
 omwenden i edher än nu/ och bedien vthan återwendo/ at
 fredzins Gudh helgar edher öffuer allt/ at i edher hele ande/
 och siäl/ och krop/ måtte wara behållen vthan straff/ i wår
 Herrens Jesu Christi tilkommelse/ Thes 5: 23. Så är
 Gudh trofast at han förlåter edher edhra synder/ 1. Joh. 1.

*Substantiam
 non fructum
 accipiunt.*

Matt. 26: 20.

*Matth. 26.
 v. v. 14. 23.
 25: 47.*

*Matt. 27: 5.
 Sui qui. bet
 ipsius iudex
 existet.*

1. Cor. 11: 31.

2. Pet. 2: 20.

Gal. 5: 16.

1. Thes. 4: 6.

Deut. 32: 35.

Psal. 7: 13.

Thes. 5: 23.

1. Joh. 1: 9.

Dh

Esa. 54: 8. Och medh Ewiga nådhe förbarmar sigh öfuer edher /
Esa. 55: 7. *Esa. 54.* Ty när honom är mycken förlåtelse / *Esa. 55.*

Peroratio. Nu medhan een så heliger / sanferdiger / och alzmectiger
2. Thes. 2: 11. H Erre / haffuer instichtat thenna heliga Natwarden: Så
1. Pet. 2: 8. låthom them i kraftig wilfarelse salnom *2. Thes. 2.* Hwils
kom Christus är een förargelse klippa *1. Pet. 2.* Medh sitt

otrogna förnuffis raserij / icke affskräcka of isfrån thenna sal
ligwårkande trona / vthan hållom of fasta ther widh / at
thenna sanferdige och alzmectige H Erren / haffuer wissers
ligen vthgiffuit / låtit vthgiuta / och giffuer of sin sanna Es
lamen och Blodh / at äta och dricka vthi Bröddh och Wijn /
til sin dödz äminnelse / wåra synders förlåtelse / troos beträff
telse / och Ewigh siäls salighet: Och brukom stitigdt Nat
wardenom / kennom / bekennom / och ångrom wåra syndes
aff hiertat / troom Gudhi för Christi skull förlåta / och gör
rom affnarlig hoot och bättring / at wij mågom wara wers
dige Gåster / vndwila timmeligit och Ewiadet straff / för
achtarom och ewerdigom beredt / och of giffuas rikeliga
2. Pet. 1: 11. ingången / i wårs H Erres Jesu Christi Rike / *2. Pet. 1.*

Thet giffue och förlåne of Gudh Fadher / Son / och then
H. Ande / hwilkom wore åhra aff of allom i allan tidh /
Ephes. 3: 21. isfrån Ewigheet til Ewigheet / Amen / Amen. *Ephes. 3.*

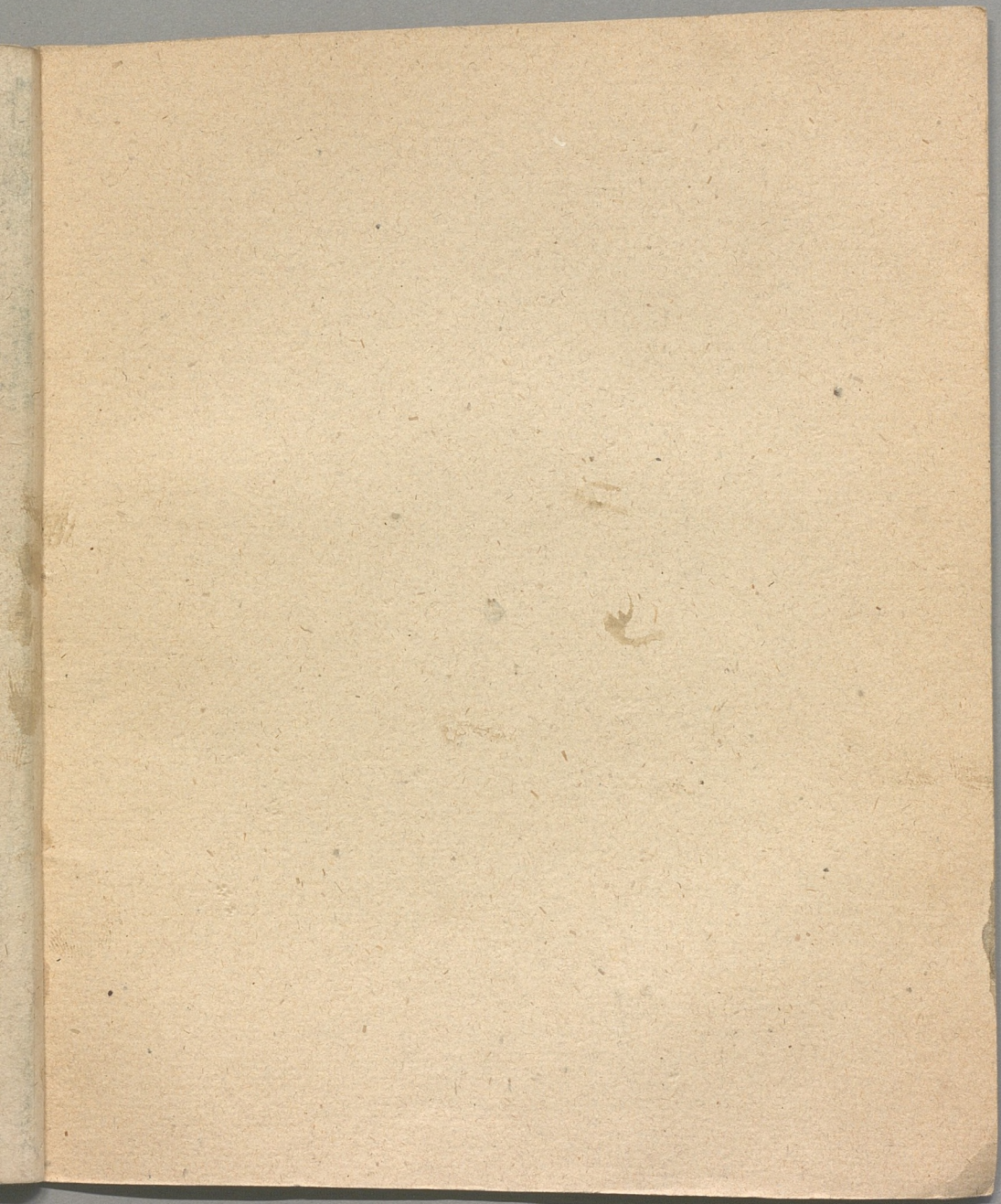
1. Pet. 4: 11. Om någor talar / han tale såsom Gudz ord /
om någor haffuer itt Embete / han tiene såsom aff then förs
mågo Gudh giffuer: På thet Gudh biiffuer åhrot i all
ting / genom Jesum Christum / hwilkom ware
åhra och wold Ewinnerlige /
Amen.

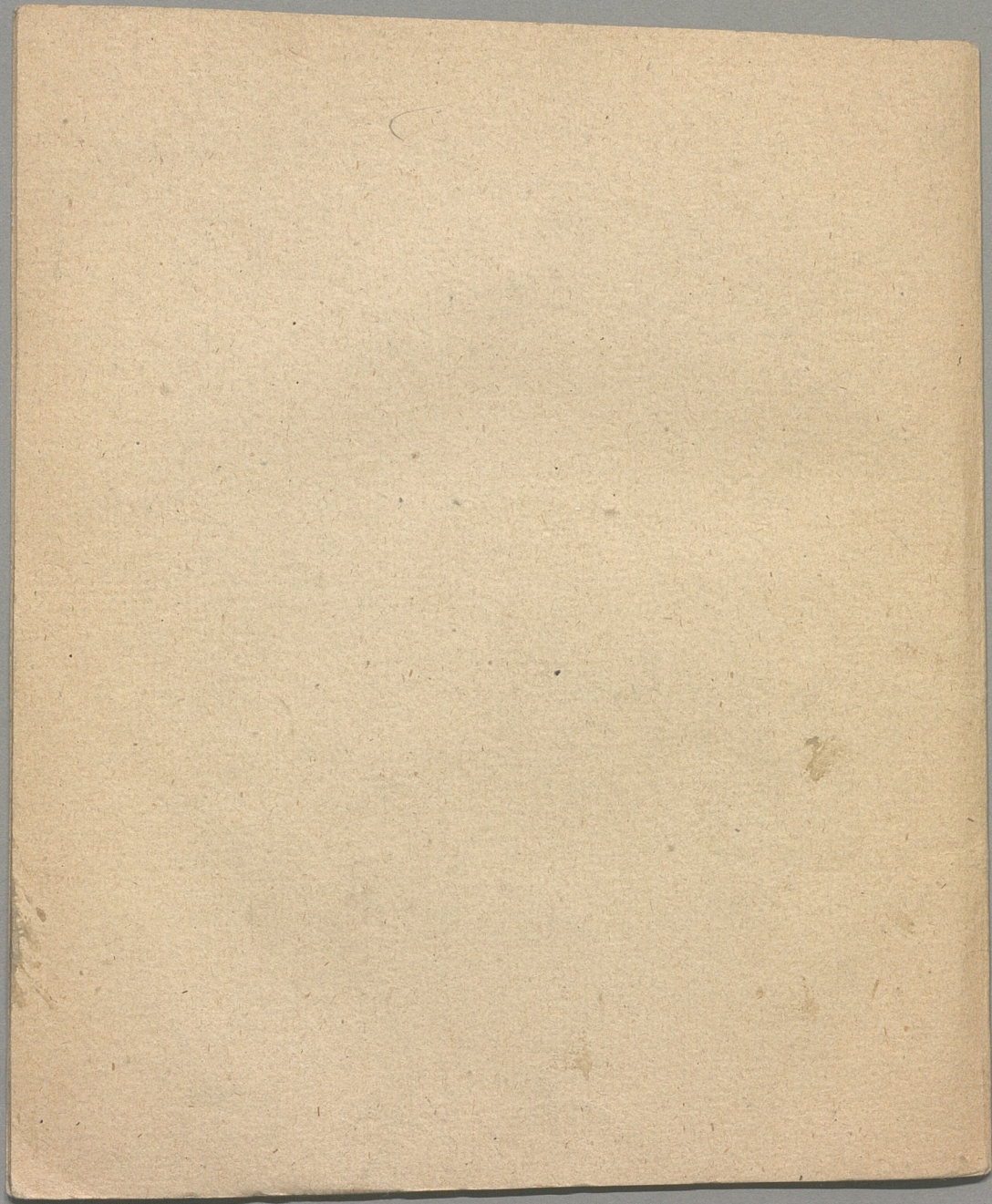
JANUS jam pandit, sacra mysteria coenae
Cultores Christi, percipite hæc cupide.

appos.

NICOLAUS KRÖKING P. W.

www.books2ebooks.eu